

De tien tijdvakken en de bijbehorende kenmerkende aspecten

tijdvak 1: van jagers en boeren (- 3000 voor Christus) / Prehistorie;

- de levenswijze van jagers-verzamelaars;
 - het ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen;
 - het ontstaan van de eerste stedelijke gemeenschappen.
-

tijdvak 2: tijd van Grieken en Romeinen (3000 voor Christus-500 na Christus) / Oudheid;

- de ontwikkeling van wetenschappelijk denken en het denken over burgerschap en politiek in de Griekse stadstaat;
 - de klassieke vormentaal van de Grieks-Romeinse cultuur;
 - de groei van het Romeinse imperium waardoor de Grieks-Romeinse cultuur zich in Europa verspreidde;
 - de confrontatie tussen de Grieks-Romeinse cultuur en de Germaanse cultuur van Noordwest-Europa;
 - de ontwikkeling van het jodendom en het christendom als de eerste monotheïstische godsdiensten.
-

tijdvak 3: tijd van monniken en ridders (500-1000) / vroege Middeleeuwen;

- de verspreiding van het christendom in geheel Europa;
 - het ontstaan en de verspreiding van de islam;
 - de vrijwel volledige vervanging in West-Europa van de agrarisch-urbane cultuur door een zelfvoorzienende agrarische cultuur, georganiseerd via hofstelsel en horigheid;
 - het ontstaan van feodale verhoudingen in het bestuur.
-

tijdvak 4: tijd van steden en staten (1000-1500) / hoge en late Middeleeuwen;

- de opkomst van handel en ambacht die de basis legde voor het herleven van een agrarisch-urbane samenleving;
- de opkomst van de stedelijke burgerij en de toenemende zelfstandigheid van steden;
- het conflict in de christelijke wereld over de vraag of de wereldlijke dan wel de geestelijke macht het primaat behoorde te hebben;
- de expansie van de christelijke wereld naar buiten toe, onder andere in de vorm van de kruistochten;
- het begin van staatsvorming en centralisatie.

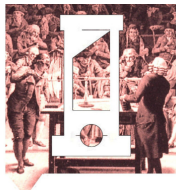
Tijdvak 5: tijd van ontdekkers en hervormers (1500-1600) / Renaissancetijd / 16^e eeuw

- het begin van de Europese overzeese expansie;
 - het veranderende mens- en wereldbeeld van de renaissance en het begin van een nieuwe wetenschappelijke belangstelling;
 - de hernieuwde oriëntatie op het erfgoed van de klassieke Oudheid;
 - de protestantse reformatie die splitsing van de christelijke kerk in West-Europa tot gevolg had;
 - het conflict in de Nederlanden dat resulteerde in de stichting van een Nederlandse staat.
-

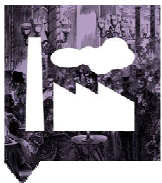
tijdvak 6: tijd van regenten en vorsten (1600-1700) / Gouden Eeuw / 17^e eeuw;

- het streven van vorsten naar absolute macht;
 - de bijzondere plaats in staatkundig opzicht en de bloei in economisch en cultureel opzicht van de Nederlandse Republiek;
 - wereldwijde handelscontacten, handelskapitalisme en het begin van een wereldeconomie;
 - de wetenschappelijke revolutie.
-

tijdvak 7: tijd van pruiken en revoluties (1700-1800) / eeuw van de Verlichting/ 18e eeuw

- rationeel optimisme en 'verlicht denken' dat werd toegepast op alle terreinen van de samenleving: godsdienst, politiek, economie en sociale verhoudingen;
 - voortbestaan van het ancien régime met pogingen om het vorstelijk bestuur op eigentijdse verlichte wijze vorm te geven (verlicht absolutisme);
 - uitbouw van de Europese overheersing, met name in de vorm van plantagekoloniën en de daarmee verbonden transatlantische slavenhandel, en de opkomst van het abolitionisme;
 - de democratische revoluties in westerse landen met als gevolg discussies over grondwetten, grondrechten en staatsburgerschap.
-

tijdvak 8: tijd van burgers en stoommachines (1800-1900) / industrialisatietijd / 19^e eeuw

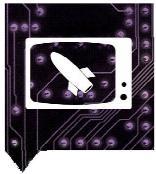
- de industriële revolutie die in de westerse wereld de basis legde voor een industriële samenleving;
- discussies over de 'sociale kwestie';
- de moderne vorm van imperialisme die verband hield met de industrialisatie;
- de opkomst van emancipatiebewegingen;
- voortschrijdende democratisering, met deelname van steeds meer mannen en vrouwen aan het politieke proces;

- de opkomst van politiek-maatschappelijke stromingen: liberalisme, nationalisme, socialisme, confessionalisme en feminisme.
-

tijdvak 9: tijd van de wereldoorlogen (1900-1950) / eerste helft 20^e eeuw;

- de rol van moderne propaganda- en communicatiemiddelen en vormen van massaorganisatie;
 - het in praktijk brengen van de totalitaire ideologieën communisme en fascisme/nationaalsocialisme;
 - de crisis van het wereldkapitalisme;
 - het voeren van twee wereldoorlogen;
 - racisme en discriminatie die leidden tot genocide, in het bijzonder op de joden;
 - de Duitse bezetting van Nederland;
 - verwoestingen op niet eerder vertoonde schaal door massavernietigingswapens en de betrokkenheid van de burgerbevolking bij oorlogvoering;
 - vormen van verzet tegen het West-Europese imperialisme.
-

tijdvak 10: tijd van televisie en computer (vanaf 1950) / tweede helft 20^e eeuw.

- de verdeling van de wereld in twee ideologische blokken in de greep van een wapenwedloop en de daaruit voortvloeiende dreiging van een atoomoorlog;
- de dekolonisatie die een eind maakte aan de westerse hegemonie in de wereld;
- de eenwording van Europa;
- de toenemende westerse welvaart die vanaf de jaren zestig van de twintigste eeuw aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingsprocessen;
- de ontwikkeling van pluriforme en multiculturele samenlevingen